

.....

МИКОЛА МУЗІЛЬ.

.....

**В І Л Ь Н А
ДОЛИНА.**

(ШІРЕНЕЙСЬКА РЕПУБЛИКА.)

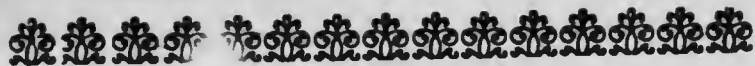

І

**ЯКІ Э НАУКИ
НА СЬВІТІ.**

2 НУКНОВЕРС

МИКОЛА МУЗІЛЬ.

.....

ВІЛЬНА ДОЛИНА.

(ШІРЕНЕЙСЬКА РЕПУБЛИКА.)

НИКРДУР

І

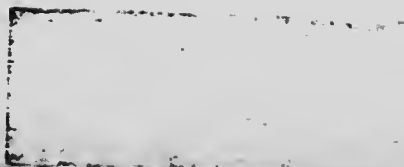

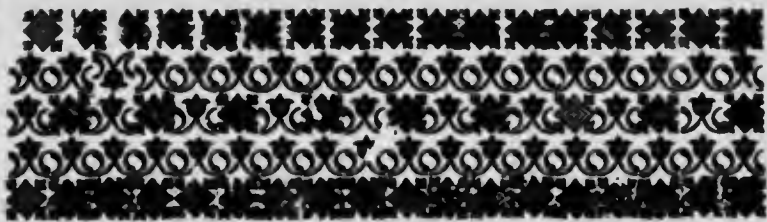
ЯКІ Э НАУКИ
НА СЬВІТІ.

НИКРДУР
207 НИКРДУР

DC926

MB

Давно се діяло ся— на роз-
світі VIII. столітя. Войовниче племя Мав-
рів підбило у кровавих битвах цілу
Еспанію. Лише жмінка катальонских
вигнаньців, що схоронили ся в дріму-
чих лісах високих східних Піринеїв,
не хотіла признати панованя невірних.
Славний вожд сього малого племенн
Марк Альмогабр-зорганізував між сво-
їми земляками партизанські чети „гве-
рільясів“, які непокоїли вічно своїми
успішними нападами мавританських
завойовників. Ціла Каталюїя дивува-
ла ся хоробрости отсих верховиньців
потомків Баксів а деякий час вони ві-
догравали в визвольнім русі ролю За-
порожеської Січи на нашій Україні або
Чорногорі у південній Славянщині. От
сі верховиньці творили громаду пасту-
хів, що займаючи ся супокійно годів-

лею худоби та ловами звірів, зуміла
рівночасно оборонити мечем свою незалеж-
висимість та вільність перед Маврами
а потім перед ессаньськими королями.
Коли Людвик Побожний, син Кароля
Великого ведучи легіони франків зай-
шов в гірську долину західних Піре-
ней, та відпер Маррів в цілім ряді
битв за ріку Ебро. дав йому Марк
Альмогабр зі своїми дружинниками ал-
тивну поміч.— Так розповідає народ-
ний переказ.

Після сього переказу подару-
вав син великого завойовника народів
Людвик Побожний сьому племені хар-
тію свободи на вічні часи і велів наз-
вати долину, в якій відніс побіду бо-
лійним іменем „Ендор“, а на знак сво-
ї славної побіди прибив на високій
скелі Боет величезний желізний пер-
стень, якого сліди мали удержати ся
до нинішних днів.

Ось така то історія повстання
маленької піренейської республіки, що
пізніше стала звісною під іменем Ан-

дорт. В часех протвних воєн та межи
усобиць, що злищили сусідній держави
оставалу ся гірська республіка ізольо-
вальною та неутральною. Великі граф-
ства Фуа і Урґельське опікували ся неко-
а протекторат сей персбрани по тім
Франція та Еспанія. Під цим протекто-
ратом живе маленька республіка Ан-
дора мирним трудовим житєм уже два-
нацять століть та чудує дослідників-
етнографів своїм цигомим консерватиз-
мом. Мініјатура мов гніздо ластівки
приліцила ся до гранітних скель і не
наче по приказу долі заховує ще і до-
сі таємниці давної минувшини. Андо-
ра—образок того ладу, який існував
в давних часах і відзначав ся вільни-
ми громадами, що володіли спільно до-
околичними лісами, полями та гірски-
ми богатствами. та виражав ся нату-
ральним гасиодарством, природним
правом, патрїярхальною властїю, а та-
кож простими відносинами горожан,
які зорґанїзували ся в боротьбі за іст-
нованє в вільній асоціяції, основанї

на принципах солідарности і взаємної помочи. В Андорі заховала ся і досі демократичність та рівність. Всі горожани вільні та однаково шанують оден другого. Там не має місьця ні гієрархії ні пошанованя визшої ранги. Терерішний президент або консуль*) републіки може стати завтра простим хліборобом або і погоничем мулів. Краєм поділенем на шість парусів**) праить „Рада Долини вибирана мешканцями на народнім вічу. Складаєть ся вона з 12 генеральних радних і 12 старших і молодших консулів та синдика-президента. Се з правительство Андори. Починаючи від синдика, акінчаючи на маленькім уряднику, сповнюють всі безплатно свої горожаньскі обовязки перед маленькою вітчиною.

Андоряни живуть в многім лучше ніж їх французькі та еспаньскі сусіди—селяни, мимо сього, що їх край

*) В значіню римського консуля.

**) Повітів, 80—100 км.

знаходиться в неприступних горах, де панує більше ніж шість років озима. (Республіка лежить біля 2000 метрів над поверхнею моря. До цього стану причиняються дві обставини. Брак податків імілітаризму та державний соціалізм. В Андорі контролює уряд крамниці, коршми, склади з мясом, ресторани, аптеки, а навіть медичинську поміч; на все те наложено особливий тарифу. Таким чином не має там місця для гандльованя та спекуляції на шкоду житєвих потреб населеня. Цілий край покритий сітю кооперативних організацій ріжнородних продукційних та консумційних спілок. Принципи республіки: Всі за одного оден за всіх.

Андора має народну міліцію, щоби охоронити територію долин від внішних ворогів. Всі муштини від 16. року життя узброюють ся своїм коштом і творять певну оборонну силу вітчизни. Міліціонери визначали ся при кінці XVIII. та в середині XIX. ст., від-

бпвни своїм оружем напад еспанських військ. Їх хоробрість признав навіть великий вождь Наполеон Бонапарт, оголошуючи свій протекторат над республікою та посилаючи до неї свого повновласника Віґа. В Андорі не має крайньої нужди -- тому й простунків не багато; зона не послугуєть ся „організованою пімстою—називаною сиравидливістю“ і обходять ся без всякої карної системи не знаючи ні катів, ні жандармів. ні тюрем... Правда були часи коли істнувала в Андорі по еспанському звичаю кара смерті для вбійців—гаратованя*) при помочи зеленого нашпийника. Сяй варварський звичай перейшов в область давної минувшини. Старі люди в Андорі памятають ще ті часи, коли там не знайшов ся вже охотник виконування смертної кари. Правительство республіки, не признаючи тюремної кари почало вводити остракізм. Французський пись-

*) *задушенє.*

менник Гі де Мопасан розповідає в *Le prisonnier de Monaco* про аналогічний випадок в князівстві Монако: коли убийника своєї жінки засудили спершу на кару смерти, а потім ізза нестачі ката замінили її на досмертну в'язницю, а тому що се коштувало гроші державу, яка не удержує ні тюрем, ні сторожі— рішили його вигнати.

Андора складаєть ся з ряду маленьких місточок, що пригадують швайцарські села. Ховають ся вони в китлинах у підніжжя високих гір. Північна часть республіки схожа в літі на гарне альпейське пасовиско, тому займають ся тутешні мешканці виключно годівлею худоби. Полуднево-західна часть має ніжний клімат та південну фльору. Тому займають ся її мешканці виключно культурою тютюнових плянтацій, оливи та винограду. Тамошні краєвиди незвичайно гарні: долина цокрита ярко зеленою рости́нністю і перерізана рвучими, гірськими потоками; крім високих вершків з руїнами романських кап

лиць, та старинних замків, а на овиді виринають білосніжні шпилі Кома-Педроза, Естанїйо і Казаманїя.

Граничне з Каталюнією містечко Сен-Жудїя-дель Льорїя являєть ся центром андорської індустрії і торговлі. Мешканці продають худобу, шкіру, вуженину, овечій сир і иньші продукти домашнього виробу, одержуючи за те від Каталюнців мануфактурні товари: вино збіже, нафту і т. и. Тут розвинене сильно пачкарство. Богато селян живе лише із сього ризиковного ремесла доставляючи в сусїдні держави тютюн та сїрники, фабриковані в долині. Еспаньські та французькі власті переслідують дуже контрабантистів, але нічо не може відобрати їм охоти до сього небезпечного ремесла. Від XVIII. ст. війшло воно там в жите, ставши традиційним. Всї андорянські верховиньці взагалї є простий, спмнатичний народ. Туристів приймають вони рада та гостинно. Останніми роками відвідують Андору чим раз більше Євро-

пейці, головню Англійці.

Тепер проєктуєть ся переведенє через Андору електричної залізницї, уладжене в Ескальдас, де находить ся залізні та сїрчані жерела, санаторії, а рівночасно й дому для грп вродї монакійского. Але андорське правительство не дає поки що на се позволеня. Боячи ся европейського впливу, воліють Андорці жити скромно серед своїх гір та лісів, не користуючи ся богатюма вигодами цивілізованого громадянства, але й не знаючи його негативних сторін.

На обичаях, звичаях і традиціях Андорців видко глибокі слїди середних віків, і ніякі нові струї до них не запливають. Все неначе зачароване спить в якімсь таємничім сні серед труду і повної ідилічної гармонії окружаючої природи.

Французський етнограф Кастільон говорить „Все лишило ся не зменє в сїй долині, бо починаючи від VIII. в. вона допняла вже мети всякого грома-

дьянства: задоволення всіх для всіх“.
Ось така то маленька Андора.
Микола Музіль.

З калъ. У. Н. С. 1914. р.

ЯКІ ТО Э НАУКИ НА СЪВІТІ.

Розум людський стремить без-
впинно до того, щоби пізнати всі тай-
ни оточуючої нас природи, розсліди-
ти по змозі всі надземські світи, всі
надприродні річя. всі прояви людско-
го духа і взагалі усе те чого чоловік
не знає. а бажає доконче знати, щоби
заспокоїти вроджену собі цікавість. Не
довго істнує на землі чоловік, так дов-
го ворухать його мозок найріжнород-
нійші питання, на які він шукає від-
повідь, де тільки може.

Коли чоловік жив ще у дикім
стані, то його світогляд був тоді ду-
же обмежений; його цікавили лише
такі річя. з котрими він безпосередно
стикав ся. Так минали сотки і тисячі
літ, а первістний чоловік журился

тільки тим, як прокормити та зодягнути себе і свою родину, як захистити своє примітивне житло перед хижими звірами чи лютими сусідами, як забезпечити своє тіло перед ріжнордними недугами або й смертю. Силою житєвих обставин чоловік мусів нераз передумувати над такими річами, котрі йому були може й нелюбі, але думати було конче треба, бо й жити хотіло ся. От таким то способом приходив чоловік до знаня, що ставало йому на поміч у всіх потребах житя. Думка родила думку, думки переходили в діло. в практику і первістний чоловік-дикун став поволи цивілізувати ся. Те знанє, що він собі придбав протягом свого житя, уділяв умираючи свому синові чи другові, той знов докладав до сеї спадщини по помершім щораз нові цеголки, набуті власним досьвідом і так протягом довгих віків людське знанє постійно розвивало ся, немічний дух скріплював ся і згодм чоловік почав уже сягати думкою вширшій сьвіт.

поза звичайні потреби буденного життя. Найшли ся люди, котрі те розсина не по сьвітї змане стали порядкувати укладати в певні системи і от —з'явили ся на сьвітї осібні науки!

Кожному з нас легко догадати ся, що в початках людської цивілізації наук було дуже мало і вони не стояли на тім степені розвою, що в теперішних часах. Се особливо треба сказати про ті науки, котрі дух людський творив та конбінував не на підставі досьвідів практичних, але на підставі ріжних мірковань теоретичних. З тих то причин деякі старинні науки були дуже дивоглядні та баламутні і вони не принесли людскости великого хісна. Їх заслуга лежить хиба в тім, що новожитним ученим послужили вони за жерело, чи радше за товчок до дальших невсинущих научних досьлідів, котрі, кінець кінцем, принесли людству нинішну культуру.

Теперішня культура не прийшла до час так легко, якби то неод-

ному здавало ся... Вона прийшла по трунах! Тисячі, ба й сотки тисяч людей віддали своє жите чи то при всіляких научних досьвідах, та винаходах, чи таки в обороні самсі науки. Не місце тут розводити ся над тим, як повстали всякі науки, скільки треба було часу на допроваджене тих наук до теперішнього цвітучого стану, скільки віків мордував ся дух людський над їх видосконаленем. Для нас вистане сконстатувати, що на сьвітї в дуже богато ріжнородних наук, що деякі з них вже зовсім поупадали, що на їх місци вирости нові, які заедно розвивають ся, що дух людський ніколи не смочиває, але творить все нові і нові річи.

Подаючи понизше поазбучний епис деяких наук, ми мали на приміті заінтересувати наших читачів сими науками. Не в тім річ, щоби кождий з нас мав тих наук учити ся, бо се навіть неможливо зробити одній людині, але пізнати ріжнородні науки з і-

мени — нікому чейже не пошкодить...
В тій одже надії, що алфаветичний
вказ всіляких наук стане декому в
пригоді, пускаємо позизшу працю в
світ і просимо вибачати, як що може
не до ладу.

При читаню сього спису просимо
по кождім слові, що надруковане на
початку кождої стрічки товстим че-
ренками, додати слово- „наука“ (если
його нема написаного), яке ми майже
всюда ізза недостачі місця умисно
пропускаємо.*) Отже треба читати так
агрономія — наука про управу рі-
лі; і т. д. аж до кінця.

А

агрономія — про управу рілі.
аероольогія — про воздух.

(*Деякі слова (їх не багато) не
смагають по собі бракуючого слова
наука, та сього вже легко догадати
ся із змісту цілого реченя.

Аеронавтика—про воздухоплавство
Аеростатика—про рівновагу воздуха.

Акустика — про голос.

Альгебра — частина математики, що займає ся розвизуванєм зрівнань; численє буквами.

Альхемя — середновічна наука що мала на ціли перемінити усї тіла в золото

Анатомія — про будову і складові частини тіла.

Ангіольогія — про кровоносні посудини звіринного тіла.

Антропогенія—про початок чоловіка

Антропльогія — про людий взагалі.

Антропометрія — про поміри на людскім тілі.

Апольогетика — наука, що збіває закиди, звернені проти християнської віри.

Арахнольогія — про пауки.

Арифметика — про звичайні числа

Архвографія—про старинну штуку

Архнольогія — про старовину.

Архітектоніка, (архітектура) — про будівництво, штука будованя.

Аскетика — про чесноту.

Астрольсія — про вплив зьвїзд на людську долю.

Астрономія — про зьвїзди.

Астрофізика — наука що займає ся описуванєм поодиноких зьвїзд.

Атомістика — наука, що приймає істнованє атомів.

Б

Бактеріологія — про бактерії.

Балістика — про те, які дороги відбувають кинені або вистрілені тіла

Бальнеологія — про купелі.

Бальнеотехніка — про закладанє і веденє купелий.

Батометрія — про мірянє глибини

Бібліографія — опис книжок, наука про книжки і їх переховуванє.

Біологія — про розвиток (животин) і жите.

Біохемія — хемія пристосована до житєвих прояв.

Вотаника — про рослини.

Бухгалтерія — книговодство
наука про веденє рахункових книг.

В

Ветринарія — про недуги і лі-
ченю звірят та худоби, школа вете-
ринарів.

Вульканізм — про повстанє і ді-
ланє вулканів; діяльнісьть усіх лавів

Г

Гагіологія — про сьвяті річи і
житєнсьє сьвятих.

Гармоніка — про музичну гармоію

Гебраїка — наука що займає ся
єврейским народом.

Геліоцентрична система
— наука, що сонце є осередком сьвіта

Гематологія — про кров.

Гемостатика — наука про те,
як здержувати кров.

Геральдика — наука про шляхецкі
відзнаки (герби).

Гігієна — береженє здоровля.

Гігрольогія — про встквсть
воздуха.

Гідравліка — про рухи течей.

Гідрографія — про моря, озера
і ріки.

Гідродинаміка — про руци тис-
неня та рівновагу течий.

Гідрольогія — про води особливо
мінеральні.

Гідромантия — ворожене з во-
ди.

Гідростатика — про рівновагу і
тягар течей.

Гіпнети́зм — про гіпнозу; обяви
гіпнози.

Гістольогія — про тканки і клі-
тинки в тілі.

Гялургія — хемія скла.

Гомілетика — про складаня про-
повідей.

Граматыка — про мову.

Г

Геогенія — про повстаня землі.

Геогнозія — наука про те, ще внут.

рі.

Географія — про зверхній вигляд землі; землиць.

Геодезія — мірництво.

Геометрія — про відносини і примети ліній, поверхні об'єму.

Геостатика — про рівновагу статих тіл.

Геофізика — про сили що діляють у нутрі землі.

Гімнастика — тілесні вправи, руханка.

Глосологія — про мови.

Д

Деманологія — про духи і їх зносин з людьми.

Дендрологія. — про дерева.

Дентистика — про недуги і ліченє зубів.

Дерматологія — про шкірні недуги.

Десмологія — про вязи в людськїм тілі.

Десмургія — про накладанє перевязок.

Десценденція про походженє, потомства.

Дидактика — спосіб научуваня, наука про те, як треба учити ся в школі.

Динаміка — про сили, що викликають рух.

Дипломатика — про старі документи, акти і рукописи.

Дипломатія — про форму і спосіб зносин між державами.

Дієтика — про гігієнічне відживлюванє.

Діоптрика — про заломлюванє сьвітла.

Діагностика — про розпізнаванє недуг.

Доґматика про правди віри.

Драматургія — приписи як, як писати і представляти драми.

Е

Евдаїмонїзм — про щастє.

Екзегетика — поясненє сьв. письма
Економія — суспільне господарство; політична економія — наука про головні підстави суспільної господарности.

Електрика — про електричність.

Електродинаміка — про електричні сили.

Електростатика — про електричну рівновагу.

Електротехніка — про практичне пристосованє електричних сил.

Електрехемія — про хемічне діланє гальванічного тока.

Ембріологія — про розвій животины з яйця.

Ентерологія — про внутренности.

Ентомологія — про комахи.

Епіграфія — про написи.

Епістольографія — штука писати листи.

Естетике -- про красу і про штуку.

Есхатологія — про остатні річи

(смерть страшний суд і позагробове життя).

Етика — про обичайність, про те що годить ся робити, а що ні.

Етимольогія — про походженя слів та про твореня шів.

Етіольогія — про причини недуг в лічниці.

Етнографія — опис життя-буття всіляких народів.

Етнольогія — про походженя і розвій народів.

З

Зоогенія — про повстаня звірят.

Зоографія — описувня звірів.

Зоольогія про звірята.

Зоонозольогія — про недуги звірят.

Зоономія — про права житєвних прояв у звірят.

Зоохемія — про хемічні процеса, які відбувають ся у звіриннім світі.

I

Ідеографія — виражуванє іадок окремими знаками (в китайськїм лисьмі).

Ідеологія — про ідеї сьвітогляд.

Іконографія — про старинні образи і статуї.

Історіографія — історичні жерела, загал усіх, що писали про, істориків.

Історіозофія — про закони, що кермують історичними подїями, філософія історії.

Історія — про минувшину.

Іхтіографія — опис риб.

Іхтіологія — про риби.

K

Казуїстика — про питання, що входять в обсяг сумління; збірка рішень, що дотикають всїляких обставин життя.

Калїграфія — штука гарно писати.

Кальорика — про тепло.

Кальотехніка — штука удержувати красу тіла.

- Каноніка — про відносини між то-
нами.
- Картографія — про рисованє і
виконуванє мап.
- Катехеза — наука християнської
віри.
- Катехетика — наука про те, як
учити релігії.
- Кінематика кінетика — про рух.
- Кліматологія — про підсонє.
- Колєктивізм — про вірність і
спільність людських прав і маєтків.
- Комунізм — наука, що голосить
врівнанє усіх станів і спільне ужива-
нє власности.
- Косметика — про красу людського
тіла.
- Космогонія — про повстанє сві-
та.
- Космологія — про світ.
- Космофізика — про права все-
світна.
- Краніологія. — про людський
череп.

К р а н і о з т р і я. — помірка людського черепа.

К р и м і н а л і с т и к а — про карний закон, карні справи.

К р и с т а л ь о г р а ф і я — про кристалл.

Л

Л е к с і к о л ь о г і я — про походження і значіння слів.

Л і н г в і с т и к а — про мови, порівняне язикознавство.

Л і т е р а т у р а — письменство; наука про те, що написано в якій мові.

Л і г у р г і к а — про церковні обряди

Л я р і н г о л ь о г і я — про недуги гортанки і віддихових проводів.

Л ь о г і к а — про форми думання.

М

М а г і я — про чари.

М а к р о б і о т и к а — про те, що треба, щоби довго жити.

М а т е м а т и к а — про числа, ділиться на алгебру і геометрію

М е д и ц и н а. — наука як лічити.

Метальографія — опис металів

Метампсихеза — про вандрівку душ (по смерті).

Метафізика — частина філософії, що займає ся надприродними речами.

Меторольоґія — про явища у воздуху (дощ та погоду).

Методика — про методи.

Метрика про розмір складів або звуків.

Метрольоґія — про міри і ваги.

Механіка — про рівновагу та рух тіл; про машини.

Мінеральоґія — про мінерали.

Міографія — опис мязів.

Міольоґія — про мязи.

Містика — про надприродні речі.

Мітольоґія — про народні вірування в надприродні сили; збірка народних переказів і вірувань про старинних богів і героїв.

Мнемоніка — про пам'ять.

Мораль — про добрі обичаї і (прилично) поведення.

Морфологія — про будову і уклад рослин і звірят; в граматиці частина про будову слів та їх відмін

Н

Навігація, навтика — про плавбу кораблями.

Натуральна історія — історія

Національна економія — народня господарність.

Неврологія — про нерви.

Невропатологія — про зміни нервових тканок підчас нервових недуг.

Нумізматика — наука і опис старинних грошей і відзнак.

О

Обсетрика — про поміч при цолі.

Одонтологія — про зуби.

Океаногафія — про океани.

Окулістика — про недуги очей.

Окультизм — про тайні сили природи, ятих не можна пояснити річе-

- вими причинами (гіпно́тизм).
- Онтогенія — про розвій оди́нци.
- Онтольо́гія — про призначене чо-
лові́ка.
- Оольо́гія — про яйця.
- Оптика — про сьвітло.
- Оріктогно́зія — про мінерали.
- Оріктографія — описуване міне-
ралів.
- Орнітольо́гія — про птахи.
- Орогідрографія — про гірські
води.
- Орогно́зія, орольо́гія — про
гори.
- Орографія — описуване гір.
- Орометра — про по́міри землі.
- Ортографія — наука як писати
бeз похибок: правопись.
- Ортольо́гія — правельне говорити.
- Ортпедія — лічене неправельнос-
тий тіла (у калі́к).
- Остеогенія — про те, як творять
ся кости.
- Остеографія — описуване костей.
- Остеольо́гія — про кости (чолові-
ка).

Отографія — опис уха.

Отольогія — про ухо.

Офтальмольогія — про око.

П

Пайдольогія — про діти.

Палеографія — про відчитуване і розпізнанє старинних рукописий і написів.

Палеонтольогія — про эства, які жили в дуже давних часах і доховали ся лише в скаменїлостях.

Палеетнольогія, палеетнольогія — про походженє і старовину людського роду і його племен.

Пантеїзм — наука, що цілий сьвіт замешкалий божествами, або що Бог і сьвіт, то одно і те саме.

Пасторельна теольогія.

— про те, як треба бути сьвященником.

Патольогія — про недуги.

Патристика патрольогія — про житє, науки та твори церковних отців.

Педагогіка, педагогія — про те, як виховувати молодіж.

Педіятрія — про ліченє діточих недуг.

Перспектива — про рисованє образів так, щоб вони вірно вірно віддавали кожду річ.

Петрографія — про скаменїлости, скелі.

Пірольогія — про огонь.

Піротехніка — штука робленя штучних огнів.

Плютонїзм — про те, що скали витворили ся при помочи огня.

Плянїметрія — частина геометрії, що займає ся лініями і плоскими фігурами.

Пластика — штука вироблюваня предметів з м'якого або твердого матеріалу (з глини, металю), різьба.

Пневматика — про рухи возука (газів).

Поетика — про поезію.

Полїтика — про державу.

Помольогія — про овочеві дерева

Предестінація — про те, що кожному вже з гори призначена сутьба.

Преформація — про те, що тіло живим творить ся вже в зародку.

Проґностика — штука відгадувати наперед.

Прозодія — про довгі і короткі склади при віршованю.

Пропедивтика — приготовляюча наука, усе що потрібне до влученя якоїсь штуки.

Психіятрія — про умові забуреня.

Психольогія — про душу.

Р

Реторика — наука красномова.

Ритміка — о розмірі віршів.

С

Сейсмольогія — про землетрясеня.

Селенографія — опис місяця.

Семазіольогія — про значінє слів.

Семіольогія, семіотика — про

ознаки недуги.

Символіка — про символи.

Синтакса — про склад і порядок слів в реченю, складня.

Сіфілідологія — про сіфіліс (заразливу полову недугу).

Слейд — наука зручності рукчерез уживанє всіляких ремісничих знарядів.

Соматологія — про людське тіло.

Соціольольогія — про підставу уклад і розвій громадського (суспільного) життя.

Соціалізм — про такий лад на світі, коли усі будуть рівні і матимуть однакові права.

Спекулятивна філософія — філософічний напрям, що доходить до пізнаня при помочи розумованя.

Спрматологія — про зародки.

Спиритизм про духів; викликуванє духів,

Спиритуалізм — філософічний напрям, що вчить про духовну істо-

ту Бога; віра в духів.

Сплянхольогія — про внутренности.

Статика — про рівновагу тіл.

Статистика — про державу; обчислюванє людности (по народности, віроісповіданю).

Стереографія — рисованє на одній площі.

Стереометрія — про обчислюванє обєму та поверхні тіл.

Стехіометрія — про відношенє скількості і ваги. в яких лучать ся з собою тіла хемічно.

Стилїстика — про правильний уклад гадок на письмі; наука про стиль

Стратегія про воєнну штуку.

Стратиграфія — про уверствованє землі.

Сферика — про кулю.

Сфрагістика — про старі печатки і відзнаки.

Т

Тавматольогія — про чуда.

- Танатологія — про смерть.
- Тектоніка — наука будівництва;
наука про будову земської кори; штука
вирізувати з дерева, з каменя і т. д.
- Телэологія — про остатню ціль
чоловіка і сьвіта; про доцільність іст-
нованя сьвіта.
- Теогонія — про повстанэ богів.
- Теогонія -- про повстанэ богів.
- Тератологія — про дивні виродл
- Термомастика — наука, що зай-
маэ ся дослідями над станом тепла.
- Техніка — про всілякі вироби бу-
дови і промисли (інжинэрію, буївниц-
тво, будову машин, поправу ґрунтів).
- Технологія — про перероблю-
ванэ сирих матеріалів і про промисло-
ві машини та знаряди.
- Типографія — друкарська штука.
- Типологія — про тици.
- Токсігологія — про отруї.
- Топіка — про те, як по собі сліду-
ють поодинокі слова.
- Тригонометрія — про звязь між
боками а кутами трикутника.

У

Ультрамонтаїзм — про необмежену власть папи.

Уранографія — про небо.

Уранометрія — поміри неба.

Урольоґія — про меч.

Ф

Фармакогнозія — про матерії, з яких робить ся ліки.

Фармакольоґія — про ліки і про їх силу та діланє.

Фамация — про робленє ліків.

Фізика — про сили природи.

Фізіогноміка, Фізіоніка — про те, як вгадувати з лица характер і вдачу чоловіка.

Фізіографія — опис природи (краю).

Фізіольоґія — про внутрішні чинности людского або звіринного тіла.

Фільогенія — про походженє роду.

Фільольоґія — про мови й літе-

X
д
X
їх
X
X
X

ратурв взагалі.

Філософія — про причини, цілі та закони людського життя і природи.

Фітографія — описуванє рослин.

Фолькльор, фольклористика — народна устна словестність (пісні, оповіданя); наука про народну словестність.

Фонетика — (вграматиці) наука про звуки; спосіб писати слова так, як вимовляють ся.

Форономія — про рух.

Фотографія — відтворюванє вірних образів при помочи сьвітла.

Френологія — про те, як з вигляду відгадувати вдачу людини.

Х

Халькографія — різбленє ла міл.

Хемія — про склад усіх тіл, про їх сполуки та розділюванє.

Хіромантія — вороженє з руки.

Хірургія — про лікарські операції

Хоревтика про танці.

Хореографія — штука укладати таньці.

Хорографія — опис краю.

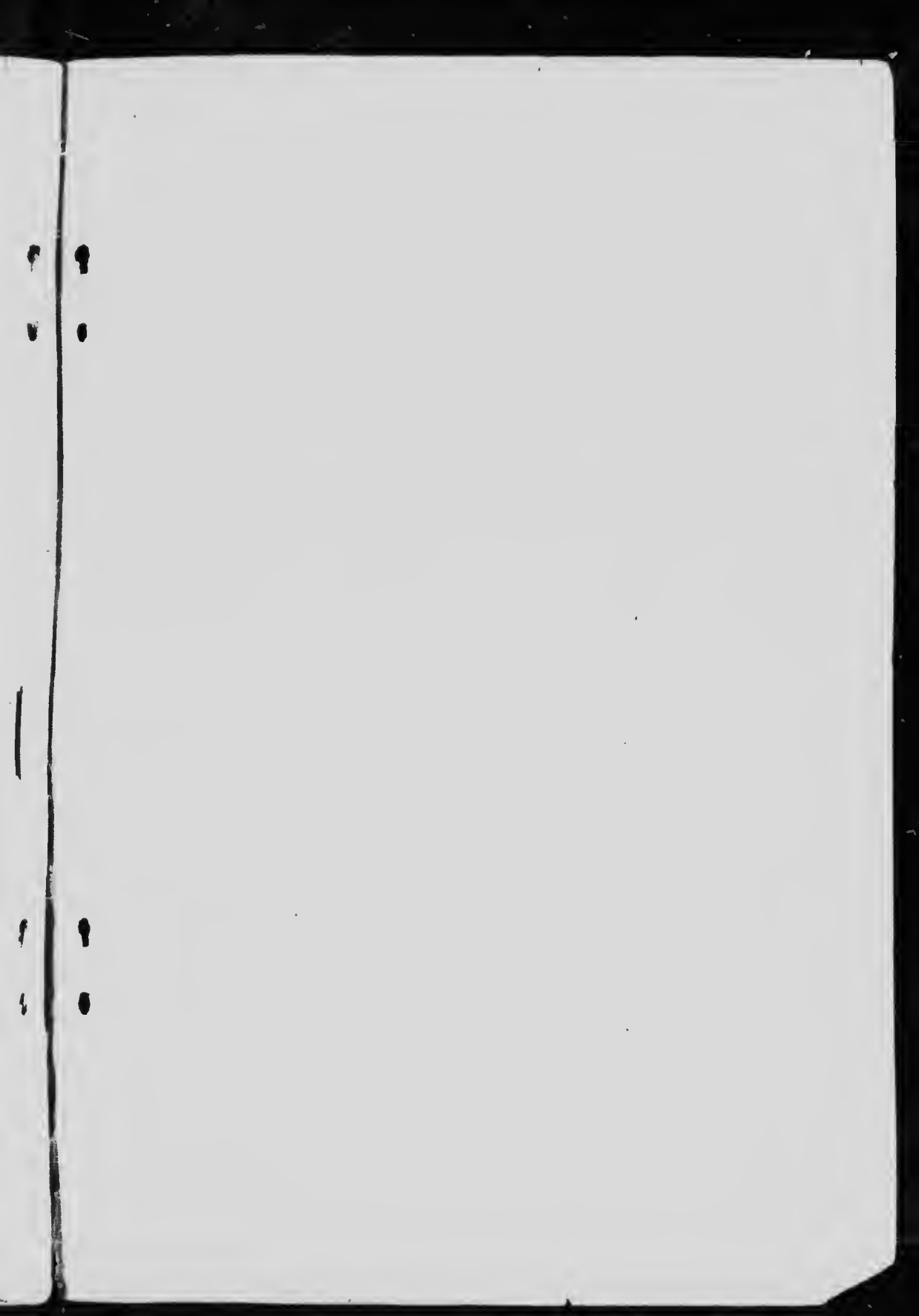
Хроматика — про краски, сьвітла та тїни.

Хромолїтографія — відбиванє красками на камянїй плитї.

Хронографія — опис подїй.

Хронологія — про рахованє часу.

ЧИТАЙТЕ!

НОВІ

НАЙГАРНІЙШІ КНИЖОЧКИ:

КАЗКИ БРАТІВ ГРИММІВ 25 пен.

ГОРБОКОНИК. Дуже цікава казка про дурного Івана як він оженив ся з донькою місяця і зістав царем . . . 30 пен.

НЕ ЛЮБО - ЧЕ СЛУХАЙ, БРЕХАТЬ НЕ МІШАЙ. Як хочеге рознеселити свою душу і насьміятись доволі то купи́т собі сю книжочку. — Ціна 20 пен.

ДВА БРАТИ. 15 пен.

КАЗКА ПРО ІВАНА ЦАРЕВИЧА, СІРОГО ВОВКА ТА ЖАР-ПТИЦЮ. . . . 15 пен.

ЧОРНОМОРЦІ В НЕВОЛІ 30 пен.

ЗЬВІРЯЧА ПОЛУТИКА. Байка. . . . 05 пен.

ОХ. Дуже гарна казка. 10 пен.

Сі книжки мож набути у всіх книгарнях в Канаді і в Америці.

Замовленя разом з грішми шліть на адресу:

„PROSVITA”

207 York Street

Toronto, Ont.